

- Nr Vraag
- 1 Op welke wijze worden de deltabeslissingen vertaald naar mogelijkheden voor innovaties, onder andere binnen de topsector water en daarmee als exportproduct?
  - 2 Is het bestaan van een deltacommissaris en het Deltaprogramma in de toekomst nog noodzakelijk. Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
  - 3 Hoe is de verantwoordelijkheid tussen Rijk, provincie, gemeente en waterschap verdeeld per voorgestelde deltabeslissing en kan daarbij ook de financiële verantwoordelijkheid toegelicht worden?
  - 4 Op welke wijze dragen de voorgestelde deltabeslissingen bij aan de vermindering en vereenvoudiging van regelgeving voor de land- en tuinbouw?
  - 5 Leidt de uitvoering van de deltabeslissingen tot meer lasten of regelgeving voor de land- en tuinbouw?
  - 6 Is het terugdringen van vissterfte en de visstand onderdeel van de deltabeslissingen?
  - 7 Hoe zijn de land- en tuinbouwsector betrokken bij het verbeteren van de (bodem)waterkwaliteit en het opstellen van het Deltaprogramma?
  - 8 Op welke wijze zijn de veiligheidsregio's betrokken en zijn de deltabeslissingen verankerd en verwerkt in de huidige plannen?
  - 9 Welke prognoses van klimaatverandering zijn gebruikt bij het opstellen van de Deltaplannen? De positieve, negatieve of een gemiddelde?
  - 10 Wilt u, om het bewustzijn van burgers over waterveiligheid te verhogen, makkelijk en toegankelijk inzichtelijk maken welke waterkeringen niet aan de oude en/of nieuwe veiligheidsnormen voldoen?
  - 11 Kunt u een opsomming geven van alle adagia in de trant van «zacht waar het kan, hard waar het moet» en «spuien als het kan, pompen als het moet» in het Deltaprogramma en gerelateerde besluiten? Kunt u aangeven of u heeft gestuurd op het formuleren van adagia in deze stijl?
  - 12 Kunt u kwantificeren hoe groot het deel klimaatadaptatie in het Deltaprogramma is?
  - 13 Zijn er generieke criteria voor het zo goed mogelijk afstemmen van de wateropgave met andere gebiedsfuncties zoals wonen en natuur? Zo ja, wat zijn deze en hoe wordt gezorgd dat deze zo breed mogelijk worden toegepast? Zo nee, gaat u hiervoor aan de slag?
  - 14 Kunt u een overzicht geven van maatregelen die voortvloeiën uit dit Deltaprogramma en die fysiek in stedelijk gebied uitgevoerd moeten worden?
  - 15 Wat verstaat u onder «plausibele verwachtingen voor klimaatverandering»?
  - 16 Hoe verklaart de Minister, gezien het feit dat er in het Deltaprogramma gesproken wordt over «adaptief deltamanagement», «nieuwe kansen, inzichten en omstandigheden», dat er in een dergelijk breed kader geen specifieke aandacht is voor de problematiek rond slappe klei- en veengronden, bodeminklinking en de gevolgen voor de gebouwde omgeving?
  - 17 In hoeverre is er budget ingecalculeerd voor de «mogelijke maatregelen op de plank voor het geval de veranderingen sneller verlopen dan verwacht»?

- Nr Vraag
- 18 Kan de Minister toelichten wat de concrete doelstellingen zijn voor wat betreft het klimaatbestendiger maken van de ruimtelijke inrichting? Houdt de Minister bij de ruimtelijke inrichting rekening met de gevolgen van bodeminklinking in West- en Noord-Nederland? Op welke wijze wordt de Kamer geïnformeerd over de doelstellingen en voortgang van het programma?
- 19 Welke economische waarden die nu nog niet goed beschermd zijn moeten beter beschermd worden?
- 20 Op welke manier wordt in de toekomst aandacht besteed aan het verbeteren van de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven?
- 21 Welke extra kosten zijn eraan verbonden om alle Nederlanders een beschermingsniveau van 1:1.000.000 jaar te garanderen?
- 22 Met betrekking tot Volkerak-Zoommeer wordt er gesproken over een complex vraagstuk. Op welke wijze wordt dit nu verkend, welke belangen worden er afgewogen en wat zijn de financiële en maatschappelijke consequenties?
- 23 Welke inspanning wordt van ondernemers gevraagd om de afspraak naar zoetwater te verminderen en hoe ziet de verdeling eruit tussen de industrie- en de landbouwsector?
- 24 Biedt het Deltaprogramma voldoende ruimte voor de vraag naar schoon zoetwater voor de Nederlandse tuinbouwsector? Wat zijn de financiële gevolgen voor de Nederlandse tuinbouwsector?
- 25 Op welke wijze spant de rijksoverheid zich in om ondernemers te garanderen dat er voldoende zoetwater beschikbaar is voor een betaalbare prijs?
- 26 Op welke wijze wordt invulling gegeven aan de doelstelling om de concurrentiepositie van waterafhankelijke sectoren te beïnvloeden en hoe worden de belangen tussen sectoren hier tegen elkaar afgewogen?
- 27 Op welke wijze worden de voorzieningenniveaus verankerd in nationale spelregels? Welk kader wordt er hierbij aan regionale overheden en gebruikers gegeven? Wat betekent in concrete zin de term inspanningsverplichting in dit verband?
- 28 Kunt u aangeven wanneer de uitkomsten van de stresstest van het hoofdwatersysteem worden verwacht? Wanneer worden deze gedeeld met de Kamer?
- 29 Kunt u toelichten op welke wijze de uitkomsten van de stresstest meegenomen worden in het besluit tot verzilting van het Volkerak-Zoommeer?
- 30 Welke gevolgen heeft verzilting van het Volkerak-Zoommeer voor de voorkeursstrategie?
- 31 Kunt u toelichten wat de gevolgen zijn van het verzilten van het Volkerak-Zoommeer voor de zoetwatervoorziening in de toekomst?
- 32 Bij het vaststellen van de voorkeursstrategie zijn de huidige trapjeslijn en het bellenscherm als niet kosteneffectief beoordeeld. Is de toenmalige analyse van deze twee maatregelen hetzelfde als bij de verdiepte Nieuwe Waterweg?
- 33 Op welke manier(en) zullen gebruikers inzicht krijgen in de beschikbaarheid van water en de kans op watertekorten?
- 34 Welke mogelijkheden zijn er voor het Rijk om beslissingen te forceren als partijen er onderling niet uitkomen? Wat wordt verstaan onder een lichte nationale afstemming?
- 35 Kunt u een nadere toelichting geven op de nadere uitwerking van het profijtbeginsel en het veroorzakingsbeginsel voor afspraken over de verdere verbetering van de voorzieningenniveaus? Wat wordt er nu uitgewerkt en wanneer wordt de Kamer hierover geïnformeerd?
- 36 Hoe staat het met de gesprekken over de meekoppeltoets?
- 37 Hoe staat het met de gesprekken over de Watertoets?

- Nr Vraag
- 38 Op welke manier wordt bij de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie rekening gehouden met het effect van bodeminklinking en -beweging in relatie tot (extreme) wateroverlast?
- 39 Hoe wilt u de democratische controle op de «weten, willen en werken»-aanpak op vitale en kwetsbare functies faciliteren, gezien de uitdagingen die hierbij komen kijken omdat informatie over vitale en kwetsbare infrastructuur vertrouwelijk behandeld moet worden?
- 40 Welke gevolgen heeft de voorgestelde deltabeslissing voor de visserijsector?
- 41 Welke gevolgen heeft de voorgestelde deltabeslissing voor de scheepvaartsector?
- 42 Als de inzet van zandsuppleties voor andere doeleinden dan waterveiligheid tot meerkosten leiden dragen andere partijen bij aan de financiering, betekent dit dat alle meerkosten voor rekening van andere partijen komen? Zo nee, waarom niet? Welke spelregel wordt er dan afgesproken?
- 43 Deelt u de mening dat naast het rivierengebied, het waddengebied en de kust ook andere gebieden in Nederland gevaar lopen door bodeminklinking en de gevolgen van extreem weer? Waarom is niet tevens gekozen voor een voorkeursstrategie gericht op het gedeelte van Nederland dat te maken heeft met slappe veen- en kleigronden (West- en Noord-Nederland)?
- 44 Kunt u toelichten of een vaste kering in de nieuwe waterweg in beeld komt bij het slechtste KNMI¹ scenario?
- 45 Kunt u toelichten of de baten van de kering in de Nieuwe Waterweg voor de veiligheid en de zoetwatervoorziening in beeld zijn gebracht? Zo ja, wat zijn deze baten?
- 46 Waarom stelt u dat het gehele «rivierengebied een hoger beschermingsniveau nodig heeft», maar is er geen extra aandacht voor de gevolgen van slappe klei- en veengrond in het rivierengebied?
- 47 Vindt er overleg met de Duitse autoriteiten plaats over de te verwachten piekaanvoer bij Lobith? Zo ja, op welke basis en met welke frequentie? Wat is de stand van deze besprekingen?
- 48 Hoe beoordeelt u het voorstel van zes ingenieurs om een sluis in De Nieuwe Waterweg te bouwen?²
- 49 Bent u bekend met het voorstel van Spaargaren c.s. dat aan de Kamer is gestuurd³ over een alternatieve veiligheids- en zoetwaterstrategie voor Zuidwest-Nederland? Zo ja wat is uw reactie daarop? Deelt u de claim dat deze alternatieve strategie goedkoper is? Zo nee, kunt u dit onderbouwen?
- 50 Bent u bereid om naast een strategische adaptatieagenda voor buitendijkse gebieden waarin o.a. risicocommunicatie wordt ingezet voor waterveiligheid, ook een strategische adaptatieagenda te ontwikkelen voor gebieden met slappe klei- en veengronden waar de gevolgen van extreem weer grote maatschappelijke en economische schade kunnen aanrichten?
- 51 Hoe bent u betrokken bij het Expertisecentrum Meerlaagsveiligheid? Welke andere partijen zijn hierbij betrokken? Kunt u de Kamer periodiek op de hoogte houden van de bevindingen van dit centrum?
- 52 Kunt u een overzicht geven van alle pilots die in voorbereiding zijn of al lopen op het gebied van «building with nature»?

- Nr Vraag
- 53 Een centraal onderdeel van de deltabeslissing «Ruimtelijke adaptie» is dat Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen gezamenlijk afspreken om integraal «waterveiligheid en klimaatbestendigheid» mee te wegen bij ruimtelijke ontwikkelingen. Is de Minister bereid om in deze afspraken ook de problematiek rondom de veranderingen in slappe bodems mee te nemen? Zo nee, waarom niet?
- 54 Welke bandbreedtes voor klimaatverandering worden gehanteerd voor klimaatbestendige ruimtelijke inrichting onder het Stimuleringsprogramma ruimtelijke adaptatie?
- 55 Zijn er waterkeringen die momenteel niet aan de veiligheidsnormen voldoen, maar die onder het nieuwe normeringsstelsel wel aan de normen voldoen? Zo ja, welke?
- 56 Kunt u verder toelichten wat de projectoverstijgende-verkenning macrostabiliteit behelst?
- 57 Kunt u aangeven of het project Inhaalslag Stroomlijn een negatief effect heeft op de natuurdoelen in de betreffende gebieden? Zo ja, waar en hoe worden deze gecompenseerd? Is er per plek ook gekeken of er geen alternatieven voorhanden zijn waarbij de natuur gespaard zou kunnen blijven? Kunt u hier voorbeelden van noemen?
- 58 Is de bevordering van vismigratie (bijvoorbeeld door de aanleg van vistrappen) meegenomen in het opstellen van het Deltaprogramma? Zo ja, op welke wijze is dat terug te zien? Zo nee, waarom niet?
- 59 Kunt u het deltaplan Zoetwater afzetten tegen andere maatregelen, onderzoeken en kennisvragen die betrekking hebben op een duurzame zoetwatervoorziening, maar op provinciaal of ander decentraal bestuursniveau worden uitgezet? Hoe borgt u een zo integraal mogelijke werkwijze?
- 60 Hoe wilt u, bijvoorbeeld via het nieuwe Nationale Waterplan, een integrale aanpak van waterveiligheid, voldoende zoetwater en waterkwaliteit stimuleren?
- 61 Wanneer komt u met een integrale aanpak voor probleemstoffen in water?
- 62 Hoe vorderen de gesprekken met onder andere de farmaceutische industrie, de zorgsector en drinkwaterbedrijven over de aanpak van medicijnresten in water?
- 63 In hoeverre is het versnellen van de maatregelen (tot 2050) reëel en welke meerkosten brengt dit met zich mee?
- 64 Welke medefinanciering is er precies van welke partijen nodig en zijn de huidige afspraken voldoende? Hoe worden de aanbevelingen van de OESO⁴ inzake toekomstbestendigheid van de bekostiging nu verwerkt in het Deltaprogramma?
- 65 In hoeverre komen investeringen «vooral» terecht bij Nederlandse bedrijven, zowel in bedragen in euro's als procentueel gezien?
- 66 In hoeverre is er zicht op dat provincies ook echt gaan bijdragen aan de meerkosten van rivierverruimingsprojecten, zoals bijvoorbeeld de provincie Gelderland bij het project bij Varik-Heesselt, aangezien volgens paragraaf 5.3. medebekostiging door provincies van toekomstige rivierverruimingsprojecten essentieel is?

- Nr Vraag
- 67 In welke mate zijn de doelstellingen, qua waterveiligheid en waterkwaliteit afhankelijk van internationale samenwerking? In welke mate zijn de investeringen in waterveiligheid en kwaliteit in het licht van de internationale afhankelijkheid doelmatig? Welke mogelijkheden zijn er om internationale samenwerking af te dwingen? Kan er een overzicht worden verstrekt van de benodigde internationale samenwerking per deltabeslissing, op welk niveau er reeds afspraken zijn gemaakt, welke afspraken er reeds zijn en welk commitment nog nodig is?
- 68 Wanneer verwacht u een uitkomst over de technische en financiële realiseerbaarheid van drijvende golfbrekers?
- 69 Het Deltaprogramma heeft – zo blijkt na onderzoek van Teisman en Van Buuren⁵ – voornamelijk bijgedragen aan innovaties op het vlak van samenwerken en bestuurlijke processen. Kunt u aangeven op welke termijn technologische of methodologische innovaties beschikbaar zijn? Op welke manier richten deze innovaties zich op de problematiek van gebieden met slappe klei- en veengronden?
- 70 Richt onderzoek naar innovaties zich ook op de problematiek van gebieden met slappe klei- en veengronden?
- 71 Deelt u de mening dat innovatieve dijkversterkingen en slimme dijken minder effect hebben in gebieden met slappe klei- en veengronden, omdat dijken en dammen meebewegen met de bodeminklinking? Welke innovaties voorziet u als het gaat om de bescherming van binnendijs gebied? Op welke manier bieden deze innovaties oplossingen voor de bescherming van de gebouwde omgeving in deze gebieden?
- 72 Kunt u aangeven bij welke keringen de normspecificatie een daling van het huidige beschermingsniveau inhoudt?

¹ KNMI: Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut

² De Ingenieur, 10 september 2014.

³ Brief

⁴ OESO: Organisatie voor Economische Samenwerking

⁵ Samen verder werken aan de Delta: http://www.deltacommissaris.nl/Images/EvaluatieDPEUR_tcm309-349644.pdf